

Praha 12. 11. 2019

5

Lékárenská péče 2018

Souhrn

Lékárenskou péči zajišťovalo (podle Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb k 31. 12. 2018) 2 769 lékáren včetně odloučených oddělení výdeje léčiv a 208 výdejen zdravotnických prostředků. Na 1 lékárnou v roce 2018 připadalo v průměru 3 846 obyvatel. Zařízení za loňský rok přijala více než 69,7 mil. receptů a téměř 3,9 mil. poukazů na zdravotnické prostředky, tj. 6,55 receptů a 0,36 poukazu na 1 obyvatele ČR. Každý obyvateľ v průměru zaplatil v lékárně na doplatcích k receptům a poukazům spolu s volným prodejem léčivých přípravků a zdravotnických prostředků 1 658 Kč. Celková částka za doplatky léků činila 7,70 mld. Kč, následně byla zdravotními pojišťovnami vybraným skupinám pacientů vrácena z doplatků částka 657,0 mil. Kč. Celkové tržby lékáren a výdejen zdravotnických prostředků za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky činily 89,06 mld. Kč.

Lékárenská péče

Hodnocení činnosti lékárenské péče vychází ze statistického zjišťování Ministerstva zdravotnictví pro rok 2018, z výkazu A 080. Zpravodajskou jednotkou jako poskytovatele lékárenské péče (státní i nestátní) je pro statistické zjišťování lékárnou a výdejna zdravotnických prostředků. Léárny včetně jejich odloučených oddělení výdeje léčiv mohou být organizačně začleněny u poskytovatele lůžkové péče, mohou být samostatné nebo součástí nějakého sdružení lékáren bez ohledu na jejich zřizovatele, stejně tak výdejny zdravotnických prostředků.

Od roku 2015 dochází ke změně sledovaných ukazatelů, a to z pohledu druhu poskytovatele lékárenské péče. V tabulkových částech jsou samostatně sledovány ukazatele v členění:

- a) Nemocniční léárny a výdejny zdravotnických prostředků – zdravotnická zařízení lékárenské péče začleněná u poskytovatelů lůžkové péče.
- b) Veřejné léárny a výdejny zdravotnických prostředků – samostatná zdravotnická zařízení.

S cílem maximálně posoudit komplexnost a úplnost sebraných údajů ze statistického hlášení jednotlivých zpravodajských jednotek a celé lékárenské péče, jsou tato čísla porovnána a doplněna s daty za náklady od zdravotních pojišťoven.

Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb registroval k 31.12.2018 celkem 2 769 lékáren včetně odloučených oddělení výdeje léčiv (odloučené oddělení výdeje léčiv je součástí dané lékárny), z toho 131 nemocničních lékáren a 2 638 veřejných lékáren včetně odloučených oddělení výdeje léčiv. Vedle těchto zařízení lékárenské péče bylo registrováno také 208 výdejen zdravotnických prostředků, viz. tabulka č. 1. Na jednu lékárnou včetně odloučených oddělení výdeje léčiv připadalo 3 846 obyvatel, tedy na 10 000 obyvatel připadalo 2,60 lékáren (zvýšení počtu obyvatel na 1 lékárnou o 3,3 % proti roku 2017). U výdejen zdravotnických prostředků na jednu výdejnu připadalo 51 201 obyvatel a na 10 000 obyvatel připadlo 0,20 výdejnou zdravotnických prostředků (zvýšení počtu obyvatel na 1 výdejnu zdrav. prostředků o 4,5 % proti roku 2017) s poznámkou, že zdravotnické prostředky jsou také vedeny, vydávány a prodávány v rámci lékáren.

Tabulka č. 1 Počet lékáren a výdejen zdravotnických prostředků k 31.12.2018

Území, kraj	Lékárna				Výdejna zdravotnických prostředků	
	nemocniční	veřejná	celkem	na 10 000 obyvatel	celkem	na 10 000 obyvatel
Hl. m. Praha	19	315	334	2,55	50	0,38
Středočeský	11	284	295	2,15	20	0,15
Jihočeský	11	145	156	2,43	9	0,14
Plzeňský	9	142	151	2,58	17	0,29
Karlovarský	3	84	87	2,95	11	0,37
Ústecký	12	178	190	2,31	12	0,15
Liberecký	7	96	103	2,33	7	0,16
Královéhradecký	2	174	176	3,19	6	0,11
Pardubický	5	146	151	2,90	3	0,06
Vysočina	6	114	120	2,36	6	0,12
Jihomoravský	18	336	354	2,98	19	0,16
Olomoucký	7	164	171	2,70	16	0,25
Zlínský	7	167	174	2,98	7	0,12
Moravskoslezský	14	293	307	2,55	25	0,21
ČR	131	2 638	2 769	2,60	208	0,20

V roce 2018 bylo do statistického zjišťování pro obor lékárenská péče zahrnuto celkem 2 972 zpravodajských jednotek (147 nemocničních lékáren, 2 641 veřejných lékáren a 184 výdejen zdrav. prostředků). Protože odloučená oddělení výdeje léčiv nemohou ze zákona existovat samostatně, jsou vždy povinnou součástí lékárny, jsou jejich hodnoty součástí výkazu lékárny.

Z uvedeného počtu 147 zpravodajských jednotek (dále ZJ) – za nemocniční lékárny odevzdalo výkaz 145 ZJ tj. 98,6 %, z počtu 2 641 ZJ veřejných lékáren odevzdalo výkaz 2 433 ZJ tj. 92,1 %, v souhrnu za všechny lékárenské ZJ, bez rozlišení typu lékárny, bylo odevzdáno 2 578 výkazů tj. 92,4 %. U výdejen zdrav. prostředků z počtu 184 ZJ odevzdalo výkaz 119 ZJ tj. 64,7 %.

Tabulka č. 2 uvádí průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních pracovníků ve veřejných lékárnách a výdejnách zdravotnických prostředků podle odevzdaných výkazů. Pracovníci nemocničních lékáren nejsou uvedeny z důvodu nastavené metodiky sběru personálních dat, kdy se data nemocnic sbírají souhrnně za celou organizaci. V roce 2018 ve veřejných lékárnách a výdejnách zdravotnických prostředků pracovalo v přepočtených počtech 6 393 farmaceutů, 4 091 ZPBD a 1 414 ostatních odborných pracovníků.

Tabulka č. 2 Personální zabezpečení lékařské péče ve veřejných lékárnách a výdejnách v roce 2018

Území, kraj	farmaceut	ZPBD	v tom	
			farmaceutický asistent § 19	ostatní odborní pracovníci
Hl. m. Praha	891	597	547	247
Středočeský	625	491	439	115
Jihočeský	315	206	174	74
Plzeňský	299	210	192	58
Karlovarský	162	137	124	40
Ústecký	344	357	301	135
Liberecký	213	129	100	42
Královéhradecký	433	190	163	72
Pardubický	344	181	158	43
Vysočina	335	197	178	60
Jihomoravský	952	501	441	178
Olomoucký	369	226	201	96
Zlínský	390	200	177	77
Moravskoslezský	721	471	412	179
ČR	6 393	4 091	3 606	1 414

Z výsledku statistického šetření vyplývá, že bylo v roce 2018 celkem přijato 69,76 mil. listinných a elektronických receptů, 3,87 mil. poukazů (souhrnný počet za nemocniční lékárny, veřejné lékárny a výdejny zdrav. prostředků) a 2,17 mil. objednávek (souhrnný počet za nemocniční a veřejné lékárny) od poskytovatelů zdravotních služeb, jak uvádí tabulka č. 3. Uvedené počty představují meziroční nárůst receptů o 1,4 % a poukazů o 6,4 %. Z toho bylo pro zdravotní pojišťovny 87,4 % receptů a 96,8 % poukazů. Na 1 obyvatele ČR připadalo cca 6,55 receptů a 0,36 poukazu za rok.

Tabulka č. 3 Celkové počty receptů a poukazů v roce 2018

Území, kraj	Recepty a poukazy				žádanky / objednávky od poskytovatelů zdravotnických služeb na léčivé přípravky		
	recepty	v tom		poukazy		v tom	
		pro zdravotní pojišťovny				pro zdravotní pojišťovny	
Hl. m. Praha	10 152 803	8 671 798		544 672	507 888	543 496	
Středočeský	7 174 650	6 299 179		277 397	276 289	116 142	
Jihočeský	4 097 169	3 628 011		311 744	305 775	80 408	
Plzeňský	3 682 562	3 278 976		227 084	215 601	141 306	
Karlovarský	1 876 657	1 576 578		54 777	51 888	9 363	
Ústecký	5 018 050	4 398 700		216 478	211 352	89 789	
Liberecký	2 583 660	2 274 795		158 568	157 784	19 940	
Královéhradecký	3 930 122	3 421 571		247 926	246 443	153 764	
Pardubický	3 224 252	2 862 782		160 019	157 882	74 647	
Vysočina	3 362 629	2 917 524		185 214	182 700	94 733	
Jihomoravský	8 273 239	7 211 927		454 977	449 992	438 715	
Olomoucký	4 436 391	3 894 229		317 062	299 016	89 490	
Zlínský	4 011 957	3 534 594		202 404	179 419	109 722	
Moravskoslezský	7 942 420	7 048 448		520 257	512 329	216 125	
ČR	69 766 561	61 019 112		3 878 579	3 754 358	2 177 640	

Z celkového počtu 69,76 mil. receptů připadá na nemocniční lékárny 9,24 mil. receptů, což představuje 13,2 %, což je shodný procentuální podíl jako v roce 2017, ostatních 60,52 mil. receptů připadá na síť veřejných lékáren s meziročním růstem 1,2 %, viz. tabulka č. 4.

Z celkového počtu 3,87 mil. poukazů připadá na nemocniční lékárny 1,00 mil. poukazů, což představuje 25,8%, na veřejné lékárny připadá 1,77 mil. poukazů (45,87 %) a zbylé poukazy připadají na výdejny zdrav. prostředků, viz. tabulka č. 5. Procentuální podíl nemocničních lékáren, veřejných lékáren a výdejen zdrav. prostředků je shodný s rokem 2017.

U nemocničních lékáren, které odevzdaly výkaz, připadá v průměru na 1 zpravodajskou jednotku 70 535 receptů (meziroční nárůst o 5,07 %) a 7 656 poukazů (meziroční nárůst o 7,45 %). U veřejných lékáren, které odevzdaly výkaz, připadá na 1 zpravodajskou jednotku v průměru 26 900 receptů (meziroční nárůst o 2,44 %), hodnota mediánu je 21 402 receptů a 790 poukazů, u výdejen zdrav. prostředků, které odevzdaly výkaz, připadá na 1 zpravodajskou jednotku 8 771 poukazů.

Tabulka č. 4 Počty receptů v roce 2018

Území, kraj	nemocniční lékárna			veřejná lékárna			celkem		
	počet receptů	počet nemocničních lékáren		počet receptů	počet veřejných lékáren		počet receptů	celkem	
		pro zdravotní pojišťovny	v tom		pro zdravotní pojišťovny	v tom		pro zdravotní pojišťovny	v tom
Hl. m. Praha	1 930 748	1 743 451	19	8 222 055	6 928 347	315	10 152 803	8 671 798	334
Středočeský	759 001	697 286	11	6 415 649	5 601 893	284	7 174 650	6 299 179	295
Jihočeský	728 372	663 746	11	3 368 797	2 964 265	145	4 097 169	3 628 011	156
Plzeňský	424 815	397 220	9	3 257 747	2 881 756	142	3 682 562	3 278 976	151
Karlovarský	73 024	65 873	3	1 803 633	1 510 705	84	1 876 657	1 576 578	87
Ústecký	556 720	511 218	12	4 461 330	3 887 482	178	5 018 050	4 398 700	190
Liberecký	424 363	398 232	7	2 159 297	1 876 563	96	2 583 660	2 274 795	103
Královéhradecký	279 319	257 142	2	3 650 803	3 164 429	174	3 930 122	3 421 571	176
Pardubický	273 544	250 505	5	2 950 708	2 612 277	146	3 224 252	2 862 782	151
Vysočina	337 996	311 965	6	3 024 633	2 605 559	114	3 362 629	2 917 524	120
Jihomoravský	1 436 225	1 312 584	18	6 837 014	5 899 343	336	8 273 239	7 211 927	354
Olomoucký	619 847	570 397	7	3 816 544	3 323 832	164	4 436 391	3 894 229	171
Zlínský	460 662	423 205	7	3 551 295	3 111 389	167	4 011 957	3 534 594	174
Moravskoslezský	935 533	862 252	14	7 006 887	6 186 196	293	7 942 420	7 048 448	307
ČR	9 240 169	8 465 076	131	60 526 392	52 554 036	2 638	69 766 561	61 019 112	2 769

Tabulka č. 5 Počty poukazů v roce 2018

Území, kraj	nemocniční lékárna			veřejná lékárna			výdejna zdravotnických prostředků			celkem		
	počet poukazů	v tom		počet poukazů	počet veřejných lékáren	počet výdejen zdravotnických prostředků	počet poukazů	v tom		počet poukazů	celkem lékáren a výdejen	
		pro zdravotní pojišťovny	pro zdravotní pojišťovny					pro zdravotní pojišťovny	pro zdravotní pojišťovny			
Hl. m. Praha	168 879	167 258	19	190 362	187 748	315	185 431	152 882	50	544 672	507 888	384
Středočeský	79 687	79 549	11	160 702	159 752	284	37 008	36 988	20	277 397	276 289	315
Jihočeský	60 086	59 731	11	80 170	78 702	145	171 488	167 342	9	311 744	305 775	165
Plzeňský	51 291	51 224	9	98 479	97 917	142	77 314	66 460	17	227 084	215 601	168
Karlovarský	7 261	7 120	3	30 226	30 005	84	17 290	14 763	11	54 777	51 888	98
Ústecký	84 683	84 321	12	121 271	119 885	178	10 524	7 146	12	216 478	211 352	202
Liberecký	57 517	57 421	7	68 833	68 145	96	32 218	32 218	7	158 568	157 784	110
Královéhradecký	27 112	27 015	2	215 192	213 806	174	5 622	5 622	6	247 926	246 443	182
Pardubický	44 786	44 708	5	97 138	95 079	146	18 095	18 095	3	160 019	157 882	154
Vysočina	53 295	53 196	6	117 887	116 819	114	14 032	12 685	6	185 214	182 700	126
Jihomoravský	136 920	136 659	18	199 956	197 520	336	118 101	115 813	19	454 977	449 992	373
Olomoucký	57 817	57 700	7	117 371	107 322	164	141 874	133 994	16	317 062	299 016	187
Zlínský	51 512	51 488	7	106 117	104 740	167	44 775	23 191	7	202 404	179 419	181
Moravskoslezský	122 169	119 941	14	175 443	174 059	293	222 645	218 329	25	520 257	512 329	332
ČR	1 003 015	997 331	131	1 779 147	1 751 499	2 638	1 096 417	1 005 528	208	3 878 579	3 754 358	2 977

Vývoj počtu receptů za rok a průměrného počtu receptů na 1 zpravodajskou jednotku má od roku 2016 stoupající trend, v rámci statistického hlášení není sledován počet položek uvedených na jednom receptu.

Obdobná situace je také u počtu poukazů a jejich průměrného počtu na 1 zpravodajskou jednotku, kde je od roku 2015 stoupající trend, viz. tabulka č. 6.

Kolísání a následný růst posuzovaných parametrů v roce 2017, 2018 souvisí s organizačními opatřeními v resortu zdravotnictví a celkovou socioekonomickou situací.

Tabulka č. 6 Celkové počty receptů a poukazů v letech 2011–2018

celkové počty	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Recepty	73 895 742	69 667 726	68 940 703	62 169 101	68 511 676	66 188 425	68 813 154	69 766 561
Poukazy	3 291 575	3 279 791	3 303 274	2 482 631	3 395 861	3 389 974	3 645 211	3 878 579
Celkem	77 187 317	72 947 517	72 243 977	64 651 732	71 907 537	69 578 399	72 458 365	73 645 140
Počet receptů na 1 ZJ PZS LP	28 798	26 470	25 830	27 779	27 005	27 104	27 124	27 840
Počet poukazů na 1 ZJ PZS LP	1 283	1 246	1 238	1 109	1 339	1 388	1 437	1 548

Tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v roce 2018 dosáhly téměř hranice 90 mld. Kč a představují 89,06 mld. Kč s meziročním růstem o 8,4 % (v roce 2017 byl růst 9,0 %), 75,83 mld. Kč tj. 85,1 % jsou náklady za léčivé přípravky, podíl za zdrav. prostředky se zvýšil o 2,0 %. Celkový objem tržeb je rozložen následovně: tržby od zdravotních pojišťoven představovaly 44,6 %, od pacientů za doplatky 9,1 %, z volného prodeje 10,8 %, příjmy od poskytovatelů zdravotních služeb 34,6 % (proti 31,8 % v roce 2017) a od ostatních odběratelů 1,0 % (proti 2,5 % v roce 2017). Na základě zpřesnění pokynů došlo k přesunu části tržeb od ostatních odběratelů na tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb. U tržeb došlo od zdrav. pojišťoven došlo k nárůstu o 7,2 %, viz. tabulka č. 7. Průměrná finanční částka, kterou zaplatil každý obyvateľ na doplatcích k receptům a poukazům spolu s volným prodejem léčivých přípravků a zdravotnických prostředků, představovala v roce 2018 finanční částku ve výši 1 658 Kč (z toho 759 Kč je průměrná částka za doplatky na léčivé přípravky a zdravotnické prostředky, což je shodná částka jako v roce 2017 a 899 Kč je za volný prodej), což představuje meziroční zvýšení o 61 Kč, pozn. v uvedené částce není zohledněno vrácení doplatků ze strany zdravotních pojišťoven vybraným skupinám pacientů, které činilo celkem 657,0 mil. Kč.

Tabulka č. 7 Tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v roce 2018

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	22 011 704	7 214 653	1 367 865	1 697 104	11 517 989	214 093
Středočeský	5 999 629	3 441 355	839 984	1 052 912	640 252	25 126
Jihočeský	4 752 390	2 644 542	486 919	549 214	1 017 566	54 149
Plzeňský	4 833 820	2 103 069	432 421	502 991	1 697 774	97 565
Karlovarský	1 600 684	843 084	286 757	351 844	68 426	50 573
Ústecký	6 080 058	2 708 950	566 251	641 099	2 131 505	32 253
Liberecký	2 155 629	1 343 030	276 138	354 909	144 640	36 912
Královéhradecký	5 440 360	2 371 066	451 865	514 273	2 080 151	23 005
Pardubický	3 220 676	1 672 081	345 762	445 003	747 537	10 293
Vysočina	3 448 933	1 698 415	355 219	394 331	986 382	14 586
Jihomoravský	13 150 517	4 836 150	942 817	1 195 582	6 054 710	121 258
Olomoucký	3 660 526	2 343 081	494 305	501 545	292 579	29 016
Zlínský	3 650 515	2 024 638	422 979	465 386	671 976	65 536
Moravskoslezský	9 061 767	4 473 922	814 618	915 404	2 738 570	119 253
ČR	89 067 208	39 718 036	8 083 900	9 581 597	30 790 057	893 618

Následující tabulky uvádějí rozdělení tržeb po jednotlivých typech zdravotnických zařízení a po druhu materiálu – léčivý přípravek a zdravotnický prostředek, s komentářem.

Celková tržba za léčivé přípravky v roce 2018 byla ve výši 75,83 mld. Kč s meziročním růstem o 5,9 % (v roce 2017 byl meziroční růst o 8,4 %). I nadále se odlišuje trend tržeb nemocničních lékáren a veřejných lékáren, kdy nemocniční lékárny s celkovou tržbou 31,48 mld. Kč mají meziroční růst o 11,7 % (v roce 2017 byl meziroční růst o 15,4 %) oproti veřejným lékárnám, kde je meziroční růst pouze 2,2 % (v roce 2017 byl meziroční růst o 4,2 %). Tento rozdíl ve vývoji tržeb mezi nemocničními a veřejnými lékárnami je dán především zvýšenou tržbou od poskytovatelů zdravotních služeb, resp. růstem objemu žádanek na oddělení ambulantní a lůžková pracoviště poskytovatele nemocniční péče. Náklady na léčivé přípravky („centrová léčba“) specializovaných pracovišť byly podle zdrav. pojišťoven ve výši 17,97 mld. Kč.

Jednotlivé tržby u nemocničních lékáren zůstávají v podstatě shodné, mírně zvýšená je tržba od zdrav. pojišťoven z 7,97 mld. Kč v roce 2017 na 8,17 mld. Kč v roce 2018, doplatky od pacientů jsou shodné ve výši 0,88 mld. Kč, volný prodej 0,45 mld. Kč proti 0,42 mld. Kč v roce 2017. Stejně jako v roce 2017 má zásadní vliv na objem tržeb tržby od poskytovatelů zdrav. služeb, které se zvýšily z 18,66 mld. Kč v roce 2017 na 21,90 mld. Kč, což je meziroční růst o 17,3 %. Tento růst je částečně ovlivněn také správným

uvedením tržeb některých nemocničních lékáren, které tržby od poskytovatelů zdrav. služeb uváděly v tržbách od ostatních odběratelů. Tržby od ostatních odběratelů klesly z 0,23 mld. Kč v roce 2017 na 0,07 mld. Kč v roce 2018.

U veřejných lékáren, kde je meziroční růst pouze 2,2 % došlo jen k minimálnímu pohybu u jednotlivých druhů tržeb, tržby od zdrav. pojišťoven jsou vyšší o 0,56 mld. Kč, tržby za doplatky klesly o 0,10 mld. Kč, tržby z volného prodeje stouply o 0,58 mld. Kč a tržby od poskytovatelů zdrav. služeb a od ostatních odběratelů klesly 0,10 mld. Kč.

U veřejných lékáren, které odevzdaly výkaz připadá na 1 zpravodajskou jednotku průměrná tržba 19,708 mil. Kč za léčivé přípravky a 1,418 mil. Kč za zdravotnické prostředky. Hodnota mediánu za léčivé přípravky je za tržby od zdrav. pojišťoven 7,236 mil. Kč, tržby za doplatky 2,230 mil. Kč a tržby za výdej bez lékařského předpisu 2,181 mil. Kč. Celkový medián uvedených nejdůležitějších tržeb u veřejných lékáren je 13,473 mil. Kč.

Tabulka č. 8 Tržby za léčivé přípravky v nemocničních lékárnách v roce 2018

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	11 012 525	2 053 256	218 504	106 969	8 621 065	12 731
Středočeský	983 112	548 351	67 885	34 233	332 200	443
Jihočeský	1 559 006	491 688	74 726	56 540	935 494	558
Plzeňský	2 075 185	410 160	36 848	13 873	1 605 719	8 585
Karlovarský	72 166	61 450	7 230	3 438	47	1
Ústecký	1 682 472	451 192	49 074	27 837	1 145 078	9 291
Liberecký	473 741	328 751	40 270	16 945	86 475	1 300
Královéhradecký	1 896 256	297 721	22 415	12 228	1 560 731	3 161
Pardubický	635 593	216 721	24 306	12 361	382 099	106
Vysočina	1 171 187	304 868	29 026	16 950	819 685	658
Jihomoravský	5 684 246	1 250 658	137 070	70 557	4 216 281	9 680
Olomoucký	742 550	528 493	61 926	23 049	124 334	4 748
Zlínský	948 498	371 736	39 319	20 070	514 927	2 446
Moravskoslezský	2 550 581	860 038	77 856	36 058	1 556 127	20 502
ČR	31 487 118	8 175 083	886 455	451 108	21 900 262	74 210

Tabulka č. 9 Tržby za léčivé přípravky ve veřejných lékárnách v roce 2018

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	7 255 021	3 509 443	1 065 332	1 442 783	1 106 653	130 810
Středočeský	4 531 837	2 548 821	739 379	946 037	275 910	21 690
Jihočeský	2 210 649	1 292 878	362 941	426 556	77 928	50 346
Plzeňský	2 275 048	1 321 115	367 772	448 336	74 758	63 067
Karlovarský	1 442 096	720 151	276 879	335 290	65 792	43 984
Ústecký	3 100 335	1 830 766	492 494	581 742	176 317	19 016
Liberecký	1 386 143	787 561	228 442	317 394	17 966	34 780
Královéhradecký	2 707 027	1 699 240	413 745	467 970	110 434	15 638
Pardubický	2 327 323	1 273 612	303 683	378 767	362 717	8 544
Vysočina	1 905 199	1 192 703	315 595	346 306	40 773	9 822
Jihomoravský	4 812 538	2 707 791	761 770	1 039 696	198 728	104 553
Olomoucký	2 463 708	1 478 900	415 174	434 553	114 949	20 132
Zlínský	2 342 018	1 400 731	369 703	404 753	105 989	60 842
Moravskoslezský	5 585 983	2 995 464	702 152	811 630	1 023 735	53 002
ČR	44 344 925	24 759 176	6 815 061	8 381 813	3 752 649	636 226

Celková tržba za zdravotnické prostředky v roce 2018 byla ve výši 13,23 mld. Kč s meziročním růstem o 24,9 %. Nemocniční lékárny s celkovou tržbou 6,36 mld. Kč mají meziroční růst o 17,6 %, oproti roku 2017 je u veřejných lékáren v roce 2018 také růst o 12,8 % v tržbách ve výši 3,19 mld. Kč. U výdejen zdrav. prostředků byly tržby ve výši 3,68 mld. Kč, což představuje meziroční růst o 56,1 %.

Pro nemocniční lékárny byl rozhodující růst tržeb za zdravotnické prostředky od zdrav. pojišťoven, který vzrostl o 46,2 % na částku 1,32 mld. Kč a dále se také zvýšily tržby od poskytovatelů zdrav. služeb o 11,5 % na částku 4,85 mld. Kč. Ve veřejných lékárnách byl růst tržeb od všech plátců, ale objemově byly rozhodující tržby od zdrav. pojišťoven v objemu 2,40 mld. Kč s meziročním růstem o 13,4 %.

Celkově velký růst tržeb u výdejen zdrav. prostředků je především způsoben navýšením tržeb od zdrav. pojišťoven na částku 3,05 mld. Kč, což je meziroční růst o 63,6 %.

Tabulka č. 10 Tržby za zdravotnické prostředky v nemocničních lékárnách v roce 2018

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	1 926 602	249 790	15 098	27 130	1 634 014	570
Středočeský	118 508	81 713	4 754	10 543	21 450	48
Jihočeský	53 730	44 944	2 821	4 091	1 837	37
Plzeňský	67 867	51 146	5 837	2 965	7 496	423
Karlovarský	5 871	5 257	211	392	11	0
Ústecký	896 036	76 537	2 451	7 356	807 995	1 697
Liberecký	93 585	46 376	3 280	4 163	39 701	65
Královéhradecký	424 443	18 573	951	2 099	402 767	53
Pardubický	62 665	58 800	1 069	2 029	752	15
Vysočina	178 238	46 220	2 146	6 006	123 239	627
Jihomoravský	2 057 634	423 396	18 383	19 140	1 595 400	1 315
Olomoucký	126 373	62 515	3 190	9 470	51 120	78
Zlínský	88 253	51 184	1 843	3 788	31 032	406
Moravskoslezský	262 865	109 941	7 221	7 975	137 291	437
ČR	6 362 670	1 326 392	69 255	107 147	4 854 105	5 771

Tabulka č. 11 Tržby za zdravotnické prostředky ve veřejných lékárnách v roce 2018

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	330 223	247 804	17 081	57 197	5 778	2 363
Středočeský	308 383	207 427	27 130	60 534	10 542	2 750
Jihočeský	119 441	85 008	7 287	23 938	1 945	1 263
Plzeňský	157 437	104 017	18 615	27 014	2 616	5 175
Karlovarský	52 451	33 429	1 366	11 897	2 451	3 308
Ústecký	390 049	341 417	21 558	22 749	2 114	2 211
Liberecký	111 291	91 873	2 904	15 249	498	767
Královéhradecký	401 090	348 397	14 242	31 546	5 619	1 286
Pardubický	181 368	113 535	16 440	48 097	1 886	1 410
Vysočina	171 041	136 567	7 458	22 926	2 601	1 489
Jihomoravský	307 116	222 976	18 421	57 022	3 170	5 527
Olomoucký	138 714	98 960	10 987	25 628	1 167	1 972
Zlínský	195 264	137 215	9 233	27 479	20 002	1 335
Moravskoslezský	326 929	237 551	22 333	43 893	20 755	2 397
ČR	3 190 797	2 406 176	195 055	475 169	81 144	33 253

Tabulka č. 12 Tržby za zdravotnické prostředky ve výdejních zdravotnických prostředcích v roce 2018

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	1 487 333	1 154 360	51 850	63 025	150 479	67 619
Středočeský	57 789	55 043	836	1 565	150	195
Jihočeský	809 564	730 024	39 144	38 089	362	1 945
Plzeňský	258 283	216 631	3 349	10 803	7 185	20 315
Karlovarský	28 100	22 797	1 071	827	125	3 280
Ústecký	11 166	9 038	674	1 415	1	38
Liberecký	90 869	88 469	1 242	1 158	0	0
Královéhradecký	11 544	7 135	512	430	600	2 867
Pardubický	13 727	9 413	264	3 749	83	218
Vysočina	23 268	18 057	994	2 143	84	1 990
Jihomoravský	288 983	231 329	7 173	9 167	41 131	183
Olomoucký	189 181	174 213	3 028	8 845	1 009	2 086
Zlínský	76 482	63 772	2 881	9 296	26	507
Moravskoslezský	335 409	270 928	5 056	15 848	662	42 915
ČR	3 681 698	3 051 209	118 074	166 360	201 897	144 158

Celkové tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v roce 2018 vzrostly o 7,5 % proti roku 2017. Průměrný vývoj tržeb na 1 zpravodajskou jednotku poskytovatele lékárenské péče vzrost o 8,8 %, tržby za doplatky od pacientů a tržby za prodej léčivých přípravků bez lékařského předpisu stagnovaly, u tržeb od zdrav. pojišťoven za léčivé přípravky je meziroční růst o 2,4 % a za zdrav. prostředky o 38,5 %. Rozhodující růst tržeb je v segmentu tržby od poskytovatelů zdrav. služeb ve výši 17,9 %, toto číslo růstu je nadhodnocené, protože na základě zpřesněného výkladu a upozornění, zpravodajské jednotky správně začaly odlišovat tržby od poskytovatelů zdrav. služeb a ostatní tržby, souhrnně tyto dva segmenty měly meziroční růst 12,5 %, viz. tabulka č. 13.

Tabulka č. 13 Tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v letech 2011 - 2018

celkem v tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tržby od ZP za léky na recept	33 987 000	35 666 759	34 012 579	29 764 250	30 677 236	30 546 984	32 164 178	32 934 259
Tržby od ZP za zdrav. prostředky na poukaz	3 565 046	3 553 349	3 544 025	2 762 373	4 344 829	5 010 862	4 895 248	6 783 777
Tržby za doplatky od pacientů za částečně hrazené LP a ZP	9 261 180	9 676 844	8 858 766	8 046 765	7 804 989	7 658 406	8 093 583	8 083 900
Tržby za výdej bez lékařského předpisu	7 663 780	7 864 530	8 199 005	7 327 386	8 227 954	8 789 343	8 859 388	8 832 921
Tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	16 785 695	17 837 191	18 325 891	18 810 261	20 028 230	21 516 154	26 121 961	30 790 057
Tržby od ostatních odběratelů	1 030 265	984 395	1 036 333	1 174 512	1 864 539	1 890 201	2 046 564	893 918
Tržby celkem	72 292 966	75 583 068	73 976 599	67 885 547	72 947 777	75 411 950	82 180 922	88 318 832
Tržby od ZP na 1 ZJ PZS LP	14 634	14 901	14 071	11 003	13 805	14 561	14 608	15 849
Tržby za doplatky od pacientů za částečně hrazené LP a ZP na 1 ZJ PZS LP	3 609	3 677	3 319	2 975	3 076	3 136	3 190	3 226
Tržby za výdej bez lékařského předpisu na 1 ZJ PZS LP	2 987	2 988	3 072	2 709	3 243	3 599	3 492	3 525
Tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb na 1 ZJ PZS LP	6 542	6 777	6 866	6 954	7 894	8 811	10 296	12 287
Tržby od ostatních odběratelů na 1 ZJ PZS LP	402	374	388	434	735	774	807	357
Tržby celkem na 1 ZJ PZS LP	28 173	28 717	27 717	25 096	28 754	30 881	32 393	35 243
Náklady ZP za léky na recept				33 818 854	33 883 288	34 462 259	35 283 625	36 147 976
Náklady ZP za přípravky				6 476 968	6 813 291	7 342 481	7 487 672	7 943 934

Porovnání tržeb od zdravotních pojišťoven, uvedených ve výkazech zpravodajských jednotek s vynaloženými náklady zdravotních pojišťoven za léky a zdravotnické prostředky, dle Zdravotně pojistných plánů zdravotních pojišťoven za rok 2018, dokumentují tabulky č. 14 a 15. Rozdíl mezi tržbami od zdravotních pojišťoven a náklady zdravotních pojišťoven za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky je z důvodu neodevzdání statistického výkazu všemi zpravodajskými jednotkami. U léčivých přípravků se opakovaně pohybuje na hodnotě 9 %. U zdrav. prostředků se významně snížil rozdíl mezi tržbami od zpravodajských jednotek a náklady uváděnými zdrav. pojišťovnami na 15 % (v předcházejících letech se pohyboval vždy na úrovni vyšší jak 30 %). Nejvyšší nárůst tržeb byl u výdejen zdrav. prostředků i přes skutečnost, že na statistické hlášení reagovalo pouze 65 % výdejen zdrav. prostředků (stejně jako v roce 2017), vysvětlením může být, že na statistické hlášení reagují rozhodující výdejny zdrav. prostředků s nadprůměrnými tržbami.

Tabulka č. 14 Porovnání tržeb od zdravotních pojišťoven a nákladů zdravotních pojišťoven za léčivé přípravky v letech 2011 - 2018

celkem v tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tržby od ZP za léčivé přípravky	33 987 000	35 666 759	34 012 579	29 764 250	30 677 236	30 554 033	32 164 178	32 934 259
Náklady ZP za léčivé přípravky	34 133 996	36 103 901	34 633 310	33 818 854	33 883 288	34 462 259	35 283 625	36 147 976
Rozdíl v Kč	-146 996	-437 142	-620 731	-4 054 604	-3 206 052	-3 908 226	-3 119 447	-3 213 717
Rozdíl v %	0 %	1 %	2 %	12 %	9 %	11 %	9 %	9 %

Tabulka č. 15 Porovnání tržeb od zdravotních pojišťoven a nákladů zdravotních pojišťoven za zdravotnické prostředky v letech 2011 - 2018

celkem v tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tržby od ZP za zdravotnické prostředky	3 565 046	3 553 349	3 544 025	2 762 373	4 344 829	5 003 813	4 895 248	6 783 777
Náklady ZP za zdravotnické prostředky	6 296 154	6 218 325	6 058 470	6 476 968	6 813 291	7 342 481	7 487 672	7 943 934
Rozdíl v Kč	-2 731 108	-2 664 976	-2 514 445	-3 714 595	-2 468 462	-2 338 668	-2 592 424	-1 160 157
Rozdíl v %	43 %	43 %	42 %	57 %	36 %	32 %	35 %	15 %

Poznámka:

Tržby od ZP za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky – zdroj: Výkaz A080 – údaje ze statistických výkazů předložených zpravodajskými jednotkami LP v jednotlivých letech

Náklady ZP za léky a zdravotnické prostředky – zdroj: MZ ČR – údaje ze Zdravotně pojistných plánů zdravotních pojišťoven

Navýšení prodejních cen léčivých přípravků a zdrav. prostředků v nemocničních a veřejných lékárnách proti nákupním cenám představuje 14,7 %, což je o 1,1 % méně než v roce 2017, u léčivých přípravků představuje 15,5 % a u zdrav. prostředků 8,3 %. Náklady za provedené výkony od zdravotních pojišťoven, taxa laborum a za ředění cytostatik zůstaly na stejné úrovni jako v roce 2017.

Tabulka č. 16 Náklady na lékárenskou péči v roce 2018

Území, kraj	Částky v tis. Kč											
	Celková suma nákupních cen bez DPH		v tom		Celková suma prodejných cen bez DPH		v tom		Celková suma prodejných cen bez DPH			
	vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	léčivé přípravky	zdravotnické prostředky	léčivé přípravky	zdravotnické prostředky	vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	léčivé přípravky	zdravotnické prostředky	léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	zdravotnické prostředky		
Hl. m. Praha	17 038 828	15 067 800	1 971 028	18 729 782	16 696 096	2 033 686	5 532 727	5 136 426	396 301	174 031	68 754	31 980
Středočeský	4 480 695	4 191 663	289 032	5 426 806	5 083 298	343 508	3 203 500	2 985 364	218 136	98 410	47 194	2 627
Jihočeský	3 090 262	2 896 510	193 752	3 746 933	3 519 426	227 507	1 788 001	1 670 655	117 346	46 875	21 148	5 474
Plzeňský	3 663 101	3 509 648	153 453	4 163 437	3 983 756	179 681	1 725 676	1 604 401	121 275	39 293	13 098	11 089
Karlovarský	1 234 098	1 191 967	42 131	1 500 858	1 450 375	50 483	862 102	833 582	28 520	23 344	8 598	1
Ústecký	4 860 758	3 786 661	1 074 097	5 507 526	4 400 114	1 107 412	2 510 304	2 151 256	359 048	69 302	15 747	6 104
Liberecký	1 562 225	1 408 175	154 050	1 854 662	1 716 282	138 380	1 201 071	1 059 317	141 754	33 635	11 083	3 982
Královéhradecký	4 313 650	3 670 801	642 849	4 900 265	4 191 861	708 404	2 086 863	1 813 653	273 210	96 047	10 789	8 316
Pardubický	2 511 677	2 364 655	147 022	2 979 169	2 805 910	173 259	1 542 133	1 431 975	110 158	48 637	13 662	4 314
Vysočina	2 684 117	2 415 179	268 938	3 136 257	2 844 853	291 404	1 497 706	1 374 361	123 345	45 303	10 685	4 429
Jihomoravský	9 675 253	7 907 762	1 767 491	10 897 298	8 958 207	1 939 091	3 919 066	3 616 035	303 031	239 051	38 817	27 747
Olomoucký	3 766 208	3 617 856	148 352	4 454 983	4 285 921	169 062	2 036 708	1 911 348	125 360	68 873	30 113	11 877
Zlínský	2 909 024	2 707 759	201 265	3 468 034	3 231 979	236 055	1 842 814	1 697 848	144 966	185 147	16 102	4 553
Moravskoslezský	6 798 058	6 450 231	347 827	7 899 544	7 483 732	415 812	3 886 078	3 604 986	281 092	129 316	31 756	15 184
ČR	68 587 954	61 186 667	7 401 287	78 665 554	70 651 810	8 013 744	33 634 749	30 891 207	2 743 542	1 297 264	337 546	137 677

Tabulka č. 17 Vývoj nákladů na lékárenskou péči v letech 2015 - 2018

celkové počty	2015	2016	2017	2018
Celková suma nákupních cen bez DPH vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	55 060 714	60 763 745	64 745 397	68 587 954
v tom léčivé přípravky	48 715 135	53 601 589	58 088 893	61 186 667
zdravotnické prostředky	6 345 579	7 162 156	6 656 504	7 401 287
Celková suma prodejních cen bez DPH vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	63 930 088	70 146 063	75 009 657	78 665 554
v tom léčivé přípravky	56 875 340	62 132 170	67 654 235	70 651 810
zdravotnické prostředky	7 054 748	8 013 893	7 355 422	8 013 744
Celková suma prodejních cen bez DPH léčivých přípravků vydaných na recept a zdravotnických prostředků vydaných na poukaz	28 735 986	31 010 588	32 418 711	33 634 749
v tom léčivé přípravky	25 931 274	27 960 092	29 857 730	30 891 207
zdravotnické prostředky	2 804 712	3 050 496	2 560 981	2 743 542
Celková hodnota plateb zdravotních pojišťoven za provedené výkony	1 295 105	1 329 306	1 312 776	1 297 264
Celková hodnota taxy laborum za přípravu prováděnou v lékárnách	308 265	308 107	300 490	337 546
Celková hodnota plateb zdravotních pojišťoven za ředění cytostatik	74 356	95 563	134 701	137 677

Zdrojem pro textovou a tabulkovou část jsou odevzdané výkazy A 080.

Zpracoval: PharmDr. Kamil Rössler